

Fosskollen bygdeborg

Bygdeborgen på Fosskollen er et av få godt bevarte festningsanlegg fra eldre jernalder, med synlige rester etter en ytre og en indre ringmur.

Eldre jernalder i Lier (500 f.Kr. – 550 e.Kr.)

I eldre jernalder begynte menneskene å lage våpen og redskaper av jern fra myrmalm. Jern kunne produseres lokalt, og ga muligheter for en stor vekst i jordbruksbosetningen.

Perioden kjennetegnes også av større kontaktnettverk, hvor overskuddet fra jordbruk, fangst og jernproduksjon kunne omsettes i statusgjenstander av glass, rav og edle metaller. Dette ga grunnlag for større sosiale forskjeller og etablering av maktallianser, småriker og høvdingdømmer. Romerrikets fall førte imidlertid til raske omveltninger på kontinentet, noe som også ga endringer i makt- og samfunnsstrukturen her hjemme.

Lier har rike spor etter bosetning og jordbruk i eldre jernalder. Spor etter stolpehull og kokegroper er funnet over store deler av kommunen. På Lierskogen er funnet mange spor etter gravminner, veifar og fossile dyrkingsspor på markoverflaten. Begge deler er spor etter eldre gårdsbebyggelse, og en stor del av disse ble trolig

lagt øde i folkevandringstiden mot slutten av eldre jernalder. Bygdeborgen på Fosskollen er et viktig uttrykk for maktkampen og samfunnsomveltningene som skjedde i denne perioden.

Bygdeborgen på Fosskollen

Bygdeborgen på Fosskollen ligger strategisk til ved den gamle ferdslåren over Lierskogen, med god utsikt over Lierdalen og Drammensfjorden. Høydedraget stuper i alle retninger, med unntak av mot nord og nordøst hvor det finnes rester etter utrust og gjengrodd murverk. Bygdeborgen består av to deler, en ytre og en indre "ringmur", som begge utnytter terrengets beskaffenhet. Det indre borganlegget omfatter bare den øverste kollen, mens det ytre også dekker et lavere platå mot vest. Dersom fiender brøt seg gjennom den første hindringen, kunne en dermed trekke seg tilbake og forsvare det indre borganlegget.

Det ytre borganlegget er godt synlig like ved stien fra Damtjern, hvor en også kan se restene etter en port. Muren strekker seg fra den bratte hellingen mot vest til en høyere bergknaus i øst. På motsatt side av denne fortsetter muren sørover til terrenget igjen begynner å helle bratt mot sørøst. Fra sør og vest er høydedraget umulig å innta.

Det indre borganlegget ligger på kollen ovenfor, og dekker om lag halvparten av det ytre. Avgrensningen mot vest følger en bratt bergvegg som går nord-sør. I dag går stien opp en bratt helling fra nord, men her finnes spor etter en lav steinmur som har styrket forsvaret av det indre borganlegget. Herfra går det også en naturlig "trapp" opp til bergknausen i nord. Denne knausen er derimot vanskelig å innta fra nord, øst og vest, og en slags skålformasjon på toppen gjør den godt egnet til å forsvare seg mot inntrengere, både gjennom den ytre og den indre ringmuren.

Murene på Fosskollen er lave i dag, men har trolig vært supplert med palisader eller andre trekonstruksjoner. Ifølge sagnet skal det ha vært benyttet steiner herfra til Heggbro over Lierelven og til Frogner kirke. Det er ikke gjort funn av våpen eller andre gjenstander som vitner om slag eller beleiringer, men på den skogkledte flaten nord for bygdeborgen er det påvist flere hauger og groper som kan ha sammenheng med borganlegget.

Bygdeborgen inngår gjerne i større forsvarssystemer. I et større perspektiv ligger Fosskollen som den vestligste av en rekke borger på en linje sørvest-nordøst, som strekker seg fra Lierskogen og inn i Asker og Bærum.

Fossekollen fort

Early Iron Age in Lier 500 B.C. – 550 A.D.

 The Fosskollen fort is one of few well-preserved fortresses from the early Iron Age, with the visible remains of an outer and an inner ringwall.

During the early Iron Age, humans began to make weapons and tools out of iron from bog ore. Iron could be produced locally, making possible a significant growth of agricultural settlements.

The period is also characterized by a larger network of contacts, whereby the surplus from agriculture, hunting and the production of iron could be traded for status objects of glass, amber or precious metals.

Lier is an area rich in remains from settlements and agriculture from the early Iron Age. Traces of postholes and cooking pits are found all over major areas of the municipality.

The Fosskollen fort is an important reminder of the power struggle and social upheavals that occurred during this period.

The fort at Fosskollen

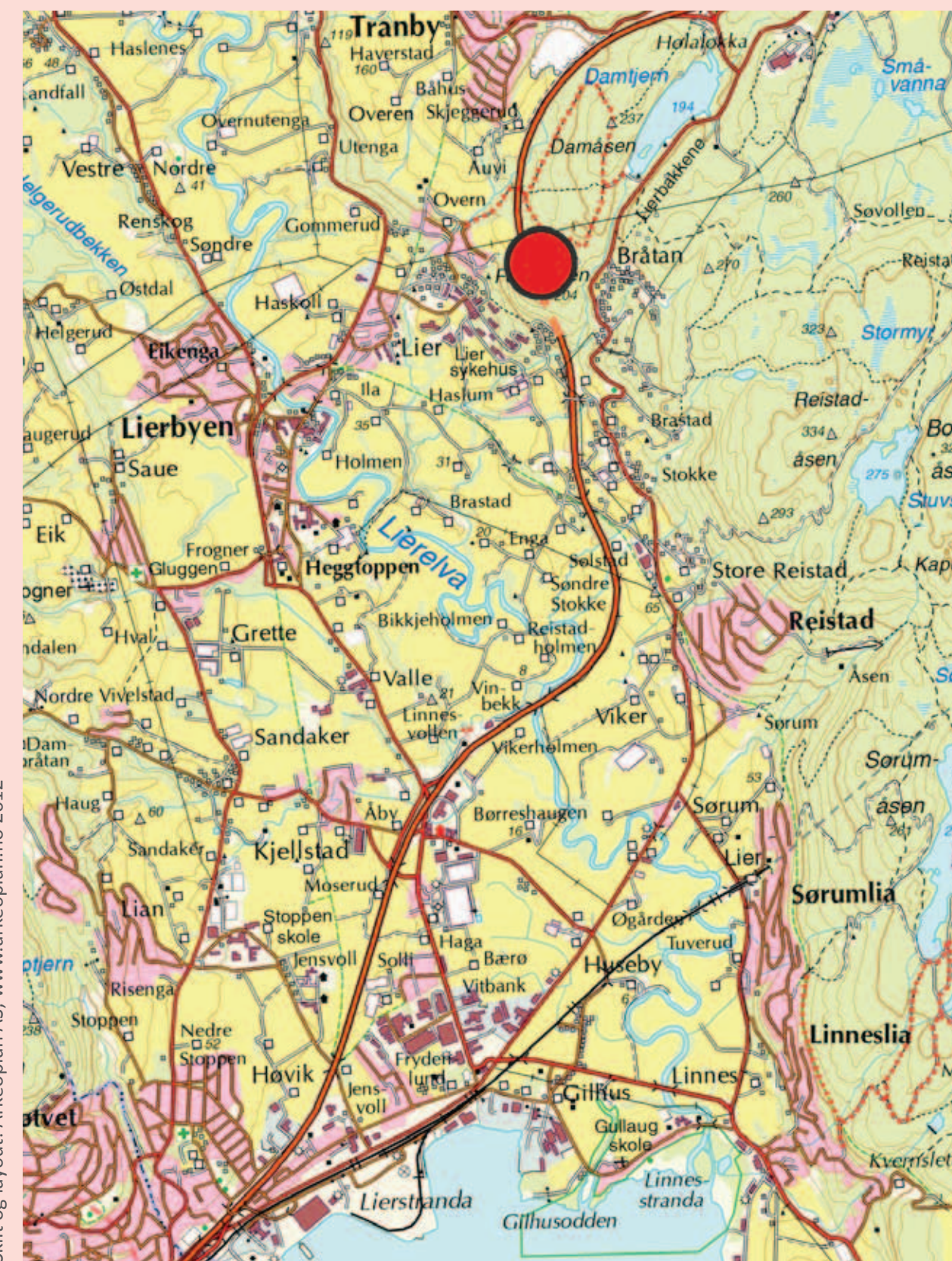
The fort at Fosskollen lie strategically by the old traffic artery over Lierskogen, with a good view of Lierdalen and Drammensfjorden. The ridge falls steeply in all directions with the exception of north and northeast, where there are remains of a fallen and overgrown stone wall.

The walls of Fosskollen are low today, but they are believed to have been supplemented with palisades or other wooden constructions. According to the legend, stones were used that were taken from here to Heggbro over Lierelven, and all the way to Frogner Church.

The fort is a part of larger defense systems. In a greater perspective, Fosskollen lies farthest west in a line of fortresses on a southwest-northeast line, that stretches from Lierskogen and into Asker and Bærum.

Buskerud fylkeskommune er ansvarlig for skiltet. Kulturminnene er fredet i medhold av lov om kulturminner. Alle kulturminner eldre enn 1537 er automatisk fredet. Inngrep, ødeleggelse eller annen skjemming av kulturminnene medfører straffansvar. Vedlikeholdsansvarlig Lier kommune, tlf 32 22 01 00

www.kulturminnesok.no
www.lier.kommune.no

Skilt og layout: Arkteoplan AS, www.arkteoplan.no 2012

● Fosskollen bygdeborg/The fort at Fosskollen

Utsikt til Lierbyen

Foto: Gunn Kjæraas

